

NOVINE

Glasiilo Slovenske krajine

Priloga: M. List s kalendarom Srca Jezušovoga

Izdajateo: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. bivši nar. poslanec.

Uredništvo M. - Sobota, Kolodvorska ulica 123. Cena oglasov: cm² 75 par, 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetpet reči 5 Din., više od vsake reči pol Din. Med tekstom cm² 1.50 D., v „Poslanom“ 2.50 D. Takso za oglaševanje uprava i da za vse oglaševanje od 5% do 50% popusta pri večkratnoj objavi.

Ček. položnice št.: 11806

Rokopisi se ne vračajo

Kakši bi bio stalen agrarni zakon?

Zadnjič sam obećao, da popišem, kakši agrarni zakon smo nameravali skleniti v parlamentu. Načrtov je bilo več, ki so eden drugoga dopunjavali. Te zadnji načrt, šteri je prišeo skoz vozkejši odbor, je meo sledeći fundament:

1. Cerkveno imanje, štero ešče neje razdeljeno i služi za potrebe cerkve, se ne bo delilo.

2. Agrarna reforma se raztegne i na Srbijo, kje dozday neje bila vpelana.

3. Odpravijo se nepotrebni hūpermaksimumi, vozkejši maksimum ostane, kak je do zdaj bio, prinas 75 hektarov, širši maksimum pa ne sme presegati z vozkejšim skupno 500 hektarov. V te širši maksimum se računajo dvor, dvorišče, park, neplodna zemlja i teliko šum, keliko jih veleposestnik potrebūje za svoj poseo.

4. Dozdajšnja razdelitev zemlje v glavnom ostane, zadnje spremembe napravi revizija, proti šteroj je pa mogoča samo ešče šest mesecov pritožba, prek toga termina je zastalno rešena agrarna reforma.

5. Ki bi po krivičnom dobo zemljo, čeravno bi bila že na njega spisana, bi se njemi vkraj vzela.

6. Vsaki posestnik, koga imanje presega 500 ha. spada v celoj državi pod agrarno reformo.

7. Veleposestnik za svoje imanje ne bi dobo penez v gotovčini, — izvzemši male šume do 500. — Din, nego bi dobo državne papire, šteri bi njemi nosili 4% ali 4 1/2% intereša, dokeč ne bi bili vōpotegnjeni. Vlekli bi se 15 — 20 let, mislilo se je celo na 40 v začetki, a te rok se je sledkar zmenšao. Mislilo se je tūdi, da dobi več penez i menje papirov.

8. Agrarni interesent bi svoj dug skoz 15 — 20 let odplačūvao i to z interešom vred vsako leto po č-ki na davčni urad. Njegov intereš bi bio vekši, kak kakšega bi dobo veleposestnik, ar bi mogo plačūvati tūdi stroške, štere bi mela država pri pobiranji penez. Če agrarni interesent rat ne bi držao, bi se njemi zemlja vkraj vzela i dala drugomi interesenti.

Cena zemlje

Nastane zdaj najvažnejše pitanje, po kakšoj ceni bi bio dužen agrarni interesent odkūpiti agrarno zemljo? Ta cena se je etak določila. Pogledne se v grūntnoj knigi čisti katasterski dohodek po starom račun i se te dve-

stokrat povnoži, a mesto koron še računajo dinarje. Agrarni interesent bi mogo zvūntoga ešče plečati inženerske stroške. Vknizba bi bila brezplačna, pa ne bi trbelo plačati tūdi prenosnine ali kak so inda na Gornjem pravili: deseti penez, — na Dolnjom pa: casarije.

Po tom račun i bi katastralni plūg tiste zemlje, štere čisti katastralni dogodek je v grūntnici za 10 to je deset koron določen, koštao 2000 Din to je dvejezero dinarov. Gde je pa katasterski čisti dohodek 5 koron, tom je cena 1000 din, to je jezero dinarov itd. Povsod pa pridō ešče zraven inženirski stroški. Če je čisti katasterski dohodek tak niski, ka bi cena agrarne zemlje prišla pod 700 dinarov, te bi agrarni interesent za to mogo plačati 700 dinarov; pod to ceno niti najslabše, neplodne zemlje ne bi bilo. To pa zato, ar tak slabe, neplodne zemlje nej, ka letno ne bi prinesla 700 din. intereša.

Kelko bi mi naj dali za agrarno zemljo, če jo ščemo odkūpiti?

Ka sam odzgoraj popisao, neje ešče zakon. Vse to je bilo samo v načrti zakonskoga predloga, šteri je že bio predložen

parlamenti i šteroga je vozkejši agrarni odbor već mesecov predelavao i razpravljao. Od vozkejšega odbora bi prišo pred širšega, zatem pa pred parlament. I eden i drugi bi znao i bi gotovo nekaj tūdi spremeno, a glavna načela, štera sam više izneso, bi ostala, to pa zato, ar nieden poslanec, šteri količkaj dūševne vesti ma v sebi, ne bi mogeo iti prek gornjih glavnih načel.

Če pa važnejših sprememb ne bi hilo, potem je lahko računati, kelko bi lahko dali za zemlo, če jo pred stalnim agrarnim zakonom ščemo odkūpiti. Za inženerske stroške, štere bi po zakoni dužni bili plačati, potem za arendo, štera bi nam do stalnoga agrarnoga zakona odpadnola, če računamo 50-kratni čisti katasterski dohodek, te bi skupno 250-kratni čisti kat. dohodek koštao kat. plūg zemlje, vse stroške bi pa noso veleposestnik. Z mirnim srcom lahko trdim, da v to kūpčijo lahko ide i agrarni interesent, i veleposestnik. Prvi zato, ka kūpi zaistino za jako zmerno ceno; te drugi pa zato, ar mesto papirov, šterih vrednost je nestalna, to je včasi slabša, včasi bolša, — dobi gotov penez, šteri čeravno je menjši, je itak nezumno vekša vrednost, kak nestalen papir. Z druge strani pa pripomnimo, da tūdi sama država preporeča s svojim zakonom od fakul-

Glasi iz kat. sveta.

Za študentkinje visokih šol. Ženska mladina se če duže već da šolariti i ide tūdi na visoke šole, vseučelišča ali univerze. Na teh visokih šolah je pa ta mladina izpostavljena najvećim nevarnostim, ka zgūbi svojo vero i svojo nedužnost. Da se ta nevarnost prepereči, so v Zagrebi odprli „Dom Naše Gospe Lurdske“ v šterom dobijo deklice hrano, stanūvanje i dobro. kršćansko vzgojo. — I naše deklice v sobočkōj gimnaziji ne bi potrebūvale nekaj spodobnoga? Naj nam ne zamerijo mil. g. kanonik i katoličanci sobočke fare, če v zvezi z gornjim poročilom nekaj omenimo i prosimo tū. Dijaki Martinišča se za par mesecov odselejo iz „stare šole“ Ta grata prazna. Ne bi bilo dobro to prazno hišo spremeniti v eden konvikt za deklice? V tom bi lahko mesto mele ne samo gimnazijke, nego še druge deklice, ki bi si v njem spravile vse potrebno znanje za praktično življenje i poleg toga bi se vtrdile v dobrom, kršćanskom dūhi. Dobri sobočki farniki, osvojite si vi to miseo, hiša je Vaša, razpolagate z njov vi, osvojite si to miseo i jo kak želo naznanite vašemi mil. g. kanoniki. Mi smo overjeni, da njihovo plemenito srce, štero že dugo misli na nekaj spodobnoga, bo poskočilo od radosti nad tov vašov željov i nam jo bo spunilo.

Kak so si spravili hrvatski kat. kršćanske dnevne novine?

Dobrih štiri milijone horvatskih katoličancov, ar neso vkūpdržali, so sine mogli držati niti ednoga dnevnika, šteri bi se borio za njihove pravice. Zday v tom novom leti se njim je žela spremenila. Po kakšoj poti so pa prišli do svojega dnevnika, do svojih dnevnih kršćanskih novin? Ustanovili so edno društvo, štero je začelo iskati tiste goreče horvatske katoličance, ki bi bili pripravljeni v goroji namen jezero dinarov darūvati. I najšlo se je teliko dobrih dūš. Vkup so prinesli potrebno šumo i zday majo hrvatski katoličanci dobro vrejūvan dnevnik, šteri brani njihove i verske i druge pravice proti sovražnikom.

Keliko je kardinalov i kakše narodnosti so. Zday, ka se je svetovni dogodek dovršio v Rimi s novitvijov negdašnje neodvisne cerkvene države, so nešterni listi pisali od kardinalov, tanačnikov sv. Oče, neistinite reči, ka jih je najmre najveć Italijanov i ka to odsehmo ne sme već biti. Ta pisarija je krivična. Kardinalski kolegij (družba) ma zday 62 kotrigi. Zmed teh je Talijanov 29, ostali 33 se pa na etak razdeli na razne države: v Franciji 7, v Španiji 5, v Nemčiji 4, v Severnoj Americi 4, v Austriji, Polskoj i na Angleškom po dva, na Vogrskom, v Čehoslovačkōj, Celgiji, Holandiji, Portugaliji, Kanadi, i Braziliji po eden. V Rimi v kuriji (na dužnosti) jih stanūje 28, zvūn Rima pa 34. Dva kardinala, Vanutelli i Skrbensky (praški eršek) sta imenū-

vana ešče od Leona trinajstoga, ostali pa od naslednikov njihovih. Po starosti se etak razvršćavaju: Eden (Vanutelli) prek 90 let, 6 med 80 i 90 let, 17 med 70 i 80 let, 25 med 60 i 70 let, 10 med 50 i 60 let i trije med 40 i 50 let. Ti trije so primaši Španjolske, Polske i Madjarske.

Kongres za zjedinjenje pravoslavnih z kat. Matercerkevjev. Letos obhajajo češki katoličanci jezeroletnico smrti svojega kralja sv. Vaclava (Venceslava) z velikimi slovestnostmi. S temi združeno se bo vršo tūdi kongres za zjedinjenje pravoslavnih vernikov z kat. Cerkevjev. Na kongres pride iz Rima posvećeni pūšpek D'Herbigny i već pravoslavnih bogoslavov iz Rusij, ki so se že prijavili. Poleg teh pa kak se vūpajo na Češkom, pridō tūdi pravoslavni iz drugih držav.

Pod domaćimi dūhovniki raste katoličanska vera v Indiji. Pod vladanjom domaćega pūšpeka Mrs. Roche iz Družbe Jezušove, se je dvejezero od vere odpadlih katoličancov nazaj povrnolo v kat. Matercerkev. Na novo se je pa dalo krstiti 5000 poganov. V petih letih je te pūšpek domaćin dosegnō, da je številō katoličancov narastlo na 80 jezero dūš.

Protestanti za zjedinjenje z katoličanskov cerkevjev. Pred kratkim so obdržali v Americi, v varaši Albany kongres, na šterom je bilo navzoćih 20 anglikanskih (luteranskih) pūšpekov i okoli sto pastorov (fara-

rov). Razprave na tom kongresi so bile jako živalne. Newjorški pastor, dr. I. G. H. Bary je poslao na kongres pismo, v šterom se z odūševljenjom zavzema za to, da se protestanti, ki so se odtrgali pod Luterom od katoličanske cerkve, v to nazaj povrnejo. Med ostalim etak piše vućeni farar: „Mi moremo strastno širiti miseo za cerkveno jedinstvo i ne smemo z njov gorhenjati, dokeč ga ne vidimo stvorjenoga“. Farar dr. Burton, poglavar anglikanskoga reda sv. Janoša Evangelista, je z najvećšov gorećnostjov govorio od častenja Blažene Device Marije i svetcov, kak od zmožne podpore za cerkveno jedinstvo. On je pravo: „Skoz štiristo let smo mislili da so Svetci mrtvi papinci. Prišo je čas, da jih tūdi mi začnemo tak častiti, kak to ide božim ljūbljencom“. Nazadnje je pa zahtevao, naj i protestanti začnejo hoditi na čast Bl. D. Marije i Svetcom na Božo pot, kak romajo katoličanci.

Kanadski pūšpek pri nas. Te dni obišće našo državo, našo cerkveno i svetsko oblast kanadski pūšpek Prudhomme, da zaprosi dūhovno pomoć za naše izseljence. Zvonko Mandurić, franćiskan iz Hercegovine, se je že javo, da bo šo v Kanado v dūhovno pastirstvo za hrvatske izseljenike. — Ne bi mogla salezijanska družba poslati ednoga našega domaćina za stotine naših izseljencov v Canado? ! Potrebno bi bilo.

tativne odaje agr. zemlje to odajo. Pripomniti pa moram, da se ta odaja samo tam sme vršiti, kde že minola revizija.

Kak bi se odaja naj-ležeje izvršila?

Jedino potom „agrarne za-

druge“. Zakaj? Z dvojega zroka: 1. ar je pretežna večina agrarnih interesentov pristopila že k agrarnoj zadrugi i 2. zato, ar pravila agrarne zedruge obranijo interesenta pred vsakoj neprevidenoi

nesreči, šteta bi ga mogla zavoljo kúpila naleteti.

KLEKL JOŽEF,
vp. pleb. bivši n. posl.

liki s stališča zgodovine i katoličanstva“. — Po 60 letih je papa peš priznen za samostalnoga vladara v Italiji za celi katoličanski svet, to je veliko, preveliko delo v tom kat. veri sovražnom sveti.

Nesreča mraza.

Mraz, nenavaden, veliki mraz divja po celoj Europi. V Beči merijo že 150 let mraz — i takšega ešče ne bilo.

Vlaki ne morejo voziti, železničarje so zbeležali, premog se ne more kopati, ljudje i živina, fički i divjčina zmrzavlejo, hrane ne, krme ne, vode tudi ne že v večih mestih. Vino v kletih, krumpič v zemica obtrdno. Kak nebi, če je v Italiji — 37 stopinj mraza, če je Črno morje zmrznolo, če potoki, na šterih nikdar živa duša na vidla leda, led nosijo, te se ne moremo čuditi, če nam v štall rogače gnoj, v kleti pa jecih i krumpi.

Ar je dosta železničarov zbeležalo — samo v Ljubljanskem ravnateljstvu 100. i ar ne proste poti zavoljo prevelikoga snega i tudi premoget, zato je dosta vlakov stavlenih. Stavljani je pa tudi tisti vlak, ki je poldne prišo z Mariborom v Soboto i je ob frtao na tri šo z Sobote v Maribor.

Pa bo to še dugo trpelo? Vremenska porošila pravijo, da se moremo en čas ešče troštati velkoga mraza, i da zna ešče dva tjedna minoti. prele kak pride jug. —

Leteči dugovje naše države

Ka je leteči dug? Pod letečimi dugi razmimo tiste duge, štteri neso vzeti na posodo, nego so tak nastanoli, ka je država ne plačovala letnih svojih obvezno-

stih, kak so na priliko plače njenih čestnikov, delavcov, razne naročitve itd. Naj država te leteče duge poravnata, je najela tak zvano švedsko posojilo, z šterim

smo monopol šibic ali spic izročili švedskomi društvi. naši leteči pugovje so sledeči:

Št.	NA KOJ SMO DUŽNI	Od pred 1. XII. 1928. leta	Od 1. XII. 1928. do 31. VII. 1922. leta	Od 1. VIII. 1922. do 31. III. 1924. leta	Od 1. IV. 1924. do 31. III. 1926. leta	Od 1. IV. 1926. do 31. III. 1928. leta	VSEGA
		Din	Din	Din	Din	Din	Din
1	Osebne i materijalne obveznosti	27,087.745.29					
2	Invalidnina in plače uradništva		63.060.376.40	51.234.453.71	70.644.108.17	120.824.352.68	305.763.290.80
3	Potni stroški uradništva		2.056.788.35	3.891.999.64	8.627.517.06	13.894.857.34	28.471.162.39
4	Materijalni stroški pri privatnih ljudih (delavci, mešttri i. t. d.)		113.464.351.12	41.987.760.18	53.943.909.20	337.186.966.80	546.582.987.80
5	Obveznosti pri državni naročitvaj (vozarina, pošta, takse, drva, premog itd.)		76.714.473.85	108.588.508.34	165.664.750.48	124.282.914.03	475.250.646.70
	VSEGA . . .	27,087.745.29	255,295.989.76	205,702.721.67	298,880.284.91	596,189.090.85	1383,155.832.48

Z teh dugov plača švedsko posojilo 857,905.186 Din ovo pa redni letni državni proračuni. Že

samo ti dugovje bole kak beii den posvedočijo, da se je moglo začeti v državi veliko špa-

ranje kak je vsigdar zahtevala i prva začela bivša naša slov. ljudska stranka.

Glad je potrcao v Slov. Krajino

Podpisani odbor je dabo obvestilo, da 18. pravi osemnajset družin si nema kaj v zobe djasti. I to števililo bo raslo den za dnevom. Tam kde je toča vničila skoro vse, zima pa pobrala, ka bi ešče ostalo, ne more nači biti. Tu je potrebna pomoć i to hitra, silna, nujna pomoć.

To pomoć dajmo svojim glad trpečim etak. V vsakoj vesi, kde ne bilo nesreče, kde pač ljudje majo kaj, pravimo v vsakoj vesi naj da vsaka familija od marca do jula vsaki mesec en dinar, to je skupno pet dinaroy. Te dar je mali, ali tem najvećim sirotam, šttere si nači ne morejo pomagati, bo zadosćivao, če vsaka familija spuni svojo dužnost.

Podpisan odbor dela brezplačno i nosi od oktobra 1928 skrb na sirote, na gladne naše brate i sestre. On bo kúpo potrebni živež za doblijene milodare i prehrano gladujoće i je rešo smrti lakote.

Kak bi se pa naj ti dari pobrali? Naj v vsakoj občini pobere župan i odbori naznani, ka ma pobrano. Odbor njemi na to pošlje pet čekoy, za vsaki mesec ednoga i on po tom čeki pošlje svoje milodare za živež gladnim.

Kak pa zvemo za gladne? Ti naj se javijo pri svojem gospodi duhovniki, te nam pa naj dajo s potrdilom župana imena gladnih familij. Ki nemate živeža, tak delajte.

Nikdar nega takše prilike za dokaz ljubezni do bližnjega, kak gda je nevolja. Zdajšnja nevolja da vsakomi verno svedočanstvo od njegove ljubavi ali trdosćnosti do svojega gladnoga, pomenjkanje trpećega bližnjega.

Spunimo reći Gospodove, šttere nam naznanja po Izaiaš proroki, da se nam obilno plaća naša ljubezen do sirot. Reći Većnoga Boga se etak glasijo: „Lomi laćnomi svoj krüh i vodi sirmake pa brezdomovince v svojo hišo; gde vidiš nagoga, ga obleći, i ne zanićavaj svojega mesa. Te se bo tvoja svetlost kak zoria zasvetila i tvoje zdravje bo hitrej prišo i tvoja pravićnost bo hodila pred te-

bov i Gospodovo velićeanstvo te bo zbiralilo . . . Če laćnomi podeliš, ka sam rad maš, i nasitiš stiskano dušo, ti bo v temi svetlost zasvetila i tvoja tema bo kak poldne. I pokoj ti bo dao Gospod za vsele i tvojo dušo bo napuno s svetlostjov i tvoie kosti rešo i boš kak namoćen ograd i kak tekoća vretina, štteroi voda ne zmenjka“ (Is. 58—7—II.).

Vse naznanite, čeke prosite i milodare pošljite samo na te naslov:

Odbor za zidanje sirotišnice „Dom sv. Franćiška v Črensovcih.

NEDELA.

Druga nedela v postí.

Evangelium po sv. Mateji XVII. tali.

V onom vremeni vzeme Jezuš s seov Petra i Jakoba i Janoša njegovoga brata i je pela same na visiko goro. I se je spreobrazo pred njimi; i njegov obraz se svejto kak sunce, njegova oblacića so pa bila bejla kak sneg. I ovo prikazala sta se njim Mojež i Eliaš i sta gućala z njim. Peter je pa spregovoro i je pravo Jezuš: Gospod, dobro nam je eti biti; či šćeš, napravimo eti tri šatore, Tebi ednoga, Moježi ednoga i Eliaši ednoga! Gda bi šće govoro, ovo obsenćao jih je sveteo oblak; i ovo glas iz oblaka, rekoć: To je moj ljubeni Sin, v šterom mam svoje dopadenje; njega poslušajte. I gda so vućeniki to ćili, so spadnoli na obras i so se jako bojali. I Jezuš je stopo k njim, se jih je dotekno i njim je pravo: Gori stanite i nikaj se ne bojte! Gda so pa zdignoli svoje oči. Nejsu nikoga vidili, kakor samoga Jezuša. I gda so šli iz gore, njim je Jezuš zapovedao, rekoć: Nikomi ne povejte te prikazni, dokeć Sin ćlovekov od mrtvij ne stane.

Tabor.

Tabor je sv. Katolićanska Cerkev. Oblaciće njeno se sveti kak sunce, oblacića so bejla nego sneg. — Kri-

stušova svetlost je to njeno oblaciće apoštoloy, mantrnikoy, spovednikoy i devic je njeno oblaciće! . . . „Njo poslušajte! . . . Ona ne vkani. Mesto, šttero sv. Cerkev ma na tom sveti je naš Tabor — navuk sv. Cerkve je pa glas ljublenoga Sina božega. Poslušajte te glas!

Domaća politika.

— **Novi veliki župan v Zagrebi.** Na mesto generala Maksimovića je imenćvani za zagrebškoga velikoga župana banski svetnik dr. Milivoj Zorićić.

— **Novi občinski zakon.** Po novom zakoni, štteroga je kralj podpisao, se dozdašnjji odbori odpravijo i novih 10 odbornikoy imentije veliki župan. To šttevilo odbornikoy pa no trašnji minister tudi lahko zmenša z privolienjom min. predsednika ravnatka, kak lahko doloći združitev obćin. novih razvrstitev, opcepitev edne od druge ino ime obćin. Vse to se pa more v Službenih Novinah razglasiti.

— **Zakon od opravljjanja javnih del i pomoći siromaških krajov kvarnih po vremenskih nesrećah** je zagledao beli den v 10. št. uradnoga listo. Po tom zakoni je pri socialnom minististvi en stalen komitet, ki de pazo, ka hitro i pravićno dobijo ponesrećeni krajii delo i po deli pomoć. V tom komiteti so zastopani ti ministri i za socialno politiko, kmetijstvo, trgovino, ceste, železnice, šume, narodno zdravje i predsednik Rdećega križa.

Svetovna politika.

— **Za mir na Balkani.** Febr. 12, je grćka poslanska zbornica odobrila Kelogovo pogodbo, da najmre ne bo druge države napadnola i grćko-italijansko prijateljsko i rabsodišćno pogodbo.

— **Veliki dogodek.** Pariški eršek, kardinal Dubois, ki se je vdeležo pogajanj med sv. Stolicov i italijanskov vladov, je na kolodvoru v Parizi sledeće povedao novinarom, ki so ga ćakali: „Zvršili smo velike stvari, mam velikoga papo. Mussolini je ženij (modra pamet) i Italija ma izobraženoga kralja. Pripeto se je ve-

Nesreća se nam pretí.

Velika zima, kakše 150 let neje bilo, je spravila Slov. Krajino pred veliko nesrećo. Skoro polovica te je lani vnićila toća. Zima jo je ešče bole potlaćila. Tisti del Slov. Krajine, štteri je lani kaj pripravo, ga je zima vrgla skoro ta, skoro na tisto stubo, kak ao bili lani krajii, šttere je toća pobila. Krupl je zmrzno, repa je zmrznola, skuha je zmrznola, svinje posebno prasci so vkraj, živina je zmetala, setve pod tem velikim snegom, da do zraka priti ne morejo, ne obetajo dosta, drevje je spokalo v vnomog mesti, sušilo de se, rodilo ne bo, gorica tudi ne vemo, če prestane te mraz ali pa ne. Z ednov rećjov povedano: stojimo pred nesrećov: *nega semena za saditev, nega hrane za ljudi i stvar pri stotínaj hiš v Slov. Krajini, kak tudi nega stvari za plod i za odajo.* To je tista nesreća, pred štterov stojimo i štteroi vućti moremo. Če njej ne vućdemo, smo gospodarsko zgubleni. Vućti njej pa nači nemoremo, kak či si sami pomagamo. Ta samopomoć je dvojna. Prva postoji v tom, ka pravoćasno naznanimo oblasti naše potrebe. Ki ćiti potrebo, naj jo javi župani i te na glavarstvo. ka de se to znalo pri vladi pravoćasno poskrbeti za njeno pomoć, ka potrebni pridejo do semena i živeža, ka pridejo posojilnice do fal kredita, ka pa posojila lahko na fal intereš vćdavajo. To je samo prva pomoć.

Ta druga samopomoć pa postoji v našem vkupdržjanji, v našem združnićstvu. Mamo razne zedruge, najvećša med vsemi je agrarna. Te zedruge naj vkupstopijo i naroćajo potrebno blago svojim kotrigam. Zato tudi kotrige zedruge opominamo, naj javijo pri svojih vodstavaj potrebćine, šttere majo, ka do se ta znala pravoćasno poskrbeti za naroćitev potrebnih reći. Naj ne bodo te reći glas v pústini kriććega, naj se pravoćasno genejo vsi i pripomorejo k ozdravljenji Slov. Krajine iz teškoga gospodarskoga betega.

Tjedenski glasi.

— **Dva ekspresna vlaka sta vdarila vkup poleg Beća.** Ranjenih je 42 oseb, šttiri teško. Peć ekspresnoga vlaka Beć—Ostende je najvećša i naj-

hitrejša v celoj Europi i na šteroj so bili štirje inženirje, ki so jo poskušali, je tudi malo pokvarjena.

— **Zapuščeni starčki.** Pred kratkim je vmro v Zagrebi en starček v podstrešnoj sobici. Ne je meo ne obleke, ne hrane, ne toplote. Meo je na milijard vuši. — Zdaj so pa na vulici najšli ljudje ednoga drugoga osemdeset let staroga starčka v Zagrebi, na ulici brez zavesti ležati i so ga dali prek stražari. Piše se Starjački Ivan. Tudi te starček je v takšem stani bio i od vuši jak razjeden, da ga niti razkuževalni urad ne šteo sprejeti i je stražar komaj najšeo edno smileno hišo, štera njemi je vrata odprla.

— **Na leto dni voze** je bio obsojen šofer Šafar, ar je nepazljivo vodo veliki autobus zagrebškoga podjetja „Tapred“, zavolo štere neprevidnosti je bilo več ljudi lahko ranjeni, kda je auto vkuptrčo s zamoborskim vlakom.

— **Vukovje silijo k hižam.** Ostrazima v dalmatinskih goraj je prisilila vuke, da probajo v vesnice po hrano. Največ jih je v okolici Sinja. Tak so se v ves Jabuko priklatili štirje vukovje i pred očmi pastera odnesli ovco pa jo v minuti raztrgali i požrli. Kmetje iz Sijarice so naznanili oblastem, ka okoli vesi hodi deset vukov. Tudi po Medžimurji okrog Rázkrža so vidli dva vuka. Pred strahom ljudje skrbno zapirajo štale i hleve. Blüzi Mostara v selj Miljkovič so vucje 31. jan ponoči vdrli v štalo pa poklali 10 ovc.

Slovenska krajina

— **Za delavce na Francuskom.** Bivši poslanec Klekl, so se obrnoli na socialno ministerstvo s prošnjov, naj kem prve obvesti sebi podrejene oblasti, pod kakšimi pogoji do šli naši delavci na Francusko, osobito, ka do služili i čidi bodo potni stroški.

— **Za od toče prizadetim našim krajom pomoč.** Našiva bivšiva poslanca, Klekl i Jerič, sta s pomočjov glavarstva v M.Soboti, štero njima je dalo na razpolago podatke od nesreče, spomenico poslala na Njegovo Veličanstvo Kralja Aleksandra I. i na ministerskoga predsednika, Pera Živkoviča, V šteroj sta se zavzela za naše lansko leto od toče tak kruto obiskane kraje. To pa zato, ar preti nevarnost, ka novi minister za socialno politiko, g. Mataj Drinkovič, zbríše od parlamenta lani že zglasano pomoč za naše kraje. Poslanca sta iznesla v toj spomenici vse nesreče, štere so zadnja tri leta obiskale naš kraj, posebho pa lansko trikratno točo. Spomenico so poleg njiva ešče sledeči podpisali: Samec za Kmetijsko družbo, Čeh za gremij trgovcev, Sukič za obrtno zadrugo, Benko, sobočki župan, za ponesrečene občine, ar teh županov zavolo silnosti ne je bilo mogoče obvestiti i nazadnje načelstvo agrarne zadruge za svojih 4500 kotrig.

— **Vsem naročnikom.** Čuo sam razne tožbe pri razpošilanj Novin. Neštarni se tožijo, ka že tri zaporedne številke neso dobili, drugi, ka so menje kak njim ide, tretji, ka tisto, ka so naknadno zahtevali, ne se njim je doposlalo, itd. Jaz verjem, da so nerednosti, ali podpisani izdajatelj Novin do rok skoro niedne pritožbe ne dobim. Mesto za naročitev i spremembo je tiskarna Panonija, če pa ta ne izvrši naročenoga, te pa dobi pritožbo podpisani. Vse, ka ste v tiskarni naročili i ta ne je to izvršila, naznanite, taki meni. Dobro pazite taki, ne pa za pol leta, ali celo na konci leta, kak se je to že zgodilo. Zato ponovno prosim vse cenjene naročnike naj se točno držijo že naznanjenoga sledečega reda. Penez se nikomi nesme v roke dati, nego jedino i samo po čeki Novin se mora v Črensovec poslati. 2. vse naročiteve i spremembe se morajo samo i jedino v tiskarni Pannonija v Soboti naznaniti.

3. če tiskarna naročitev i spremembo točno ne izvrši, taki mi to javite v Črensovec! Če se bomo teh treh točk vsi redno držali, nastane v najkrajšem časi največji red i puna zadovolščina.

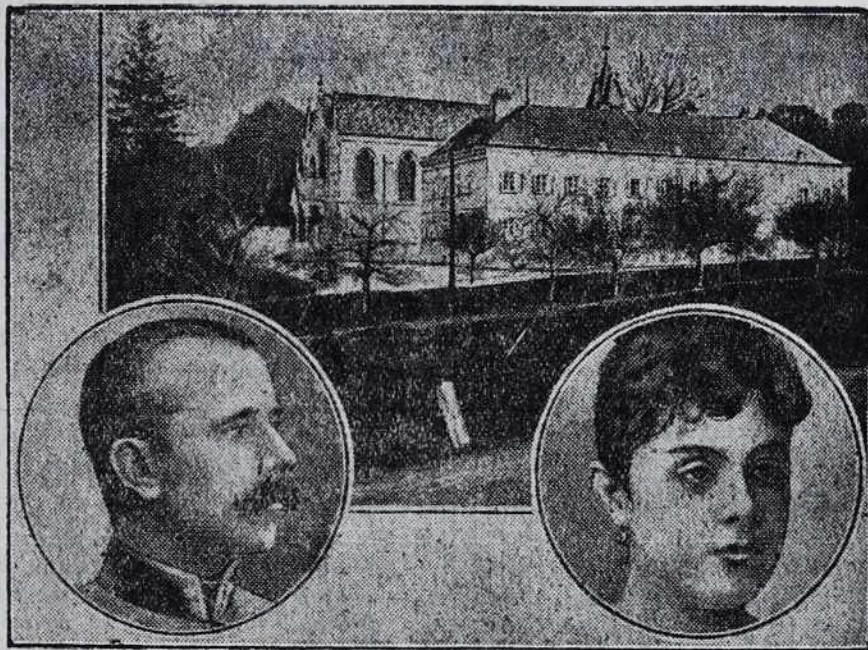
KLEKL JOŽEF
izdajatelj Novin i M. Lista
v Črensovcih.

— **Nevarno bitje.** 14. t. meseca so se nevarno zbili v Trnji Hozjan Ivan i Hozjan Ignac oba dečka iz Trnja. Po metanji snega so se dečki znapili, sposvadili i zosmicali. Hozjan Ivana stan je nevaren.

— **Tropovci.** Dne 19. t. m. se je podro rušt na Botjanovoj hiži. Sirmak si je komaj spovao, pa že ma nevolu. Dobra srca njemi naj priskočijo na pomoč!

— **Seno k odaji.** V župnišči na Tišini je do 70 metercentov jako dobrog sena k odaji. Interesenti se naj popaščijo.

— **Gor. Lendava.** Dne 12. febr. se je odselo na drugi svejt Štefan Grah v 68 l. svoje starosti. Bio je 43 let cemešter i več let občinski poglavar. Vse ga je rado melo zavolo njegova lübeznivosti i poštenosti. Bog njemi daj nebesa.

Te dneve je preteklo ravno 40 let, kak je izvršio samomorstvo Rudolf, sin bivšega avstro-vogrskoga casara Franca Jožefa. Med našim lüstvom so krožili vsefele glasi od njega. Neštarni so ga meli za velkoga junaka i so znali pripovedavati od njega samo junaške stvari. Telko je zdaj gvišno, da je kak zakonski mož živo na nedovoljeni način. To grešno življenje i ešče drugi neznani vzroki so gnali v prostovolno smrt.

— **Znižana poštnina za Italijo.** Dozdaj se je v Italijo ravno telko znamk (štemplinov) moglo devati kak v druge države, namreč; na pismo 3 din., na dopisnico (karto) 1.50 din., na tiskovine najmenje 50 par. Odzdaj naprej je pa tak: na pismo 2.50 din., na karto 1.25 din., na tiskovine i knjige 25 par či je ne žmetnejše od 50 gramov, potem za vsakših novih gramov se da 25 par več. Na to naj pazijo vsi, štari majo koga v Iraciji (na Taljanskom), ka ne bi več štemplinov devali kak trbe.

— **Španska kralica mrla.** Španska kralica Marija Kristina, mati krala Alfonza XIII. Pokojna je bila hči avstrijskoga nadvojvoda Karla Ferdinanda. Rojena je bila l. 1858. Svojeja sina Alfonza je jako lepo krščansko vzgojila. Zadnja leta svojeja življenja je posvetila v to, da je pomagala sirmmakom i drugim v nevolaj. Na našem kraleskom dvori so določili par dni žalüvanje za pokojnov.

— **Našemi vernomi širiteli, Kūhar Ivani iz Bratonec,** ki je küpo vrednost prek na Štajari i se je ta odselo, se iz globočine srca zahvalimo za ves trüd, šteroga je meo pri širjenji naših listov skoz vnoga leta veren, nesebičen, reden, požrtvovalen širiteo je bio, ki je zarazmo, ka je dnesden širiti dobre liste nikaj drugo ne, kak širiti bože kraliestvo. To naše priznanje pa kak spomin naj spreva-ja na novo domačijo, gde njemi žele-lemo, danajde puno blagoslova. Za

V ništarni krajaj se je vdomačila navada, ka ljudje hodijo prek ali po štreki, prek železniškij mostov i cilo skoz predor, navadno zato, ka bi skrajšali pot, s šterim se pregriši proti člani 96 železniškoga reda. Hoditi po štreki pa nej samo prepovedano, nego je tudi jako nevarno. Je dostakrat vzrok nesreč, ravnotak izstopanje potnikov na postaji, na drugoj strani hiže na postaji, ka je ravnotak prepovedano.

Pri toj priliki trbej tudi povedati, ka je propovedano pasti živino ob štreki. Na živino, pasočo se v bližini železnice, naj pazijo starejši ljudje, ne pa deca ali plantavi. Pri pelanji prek železnice naj bodo pri živini starejši.

Opomeniti se more deco, naj ne pelajo škode na železniškij i telefonskij napravlingaj. Srezki poglavar:

LIPOVŠEK s. r.

— **Borza dela v Soboti.** Upravni odbor „javne borze dela“ v Ljubljani je z odobrenjom „Centralnoga odbora za posredovanje dela v Beogradi skleno, da se v M. Soboti odpre s 1. febr. 1929 „Ekspozitura javne borze dela“. Ta se nahaja v Slovenskoj ulici. V hiši g. Reicha. Glavni trg št. 4. poleg Fürstove baute. Od zdaj naprej se delavci morajo pri tom zglastiti.

— **Za spolnitev naše gimnazije** so bivši poslanec Klekl Jožef spomenico poslali na min. predsednika Pera Živkoviča i ministra prosvete Božo Maksimoviča. Zednim so tudi prisili podporo za siromaške stariše ki ne morejo šolnine plačati, pri dr. Jožef Leskovari, komisari mariborske oblasti.

— **Ka je to mogoče?** Z Črensovec je rekak edno karto poslo v Sobotu. Ta karta je edenajset dni hodila v Sobotu. Kak je to mogoče? Pri toj priliki bodi nam dovoljeno, da povemo svoje želje, ki se tičejo zveze Šobote z Črensovcami i Turnišči, Z Črensovec i Turnišča je nemogoče eden den kaj poslati v Sobotu. Potrebujemo dva dni. To pa zato, ka pošta z Beltinec te že odide na železnico, kda pride pošta z teh dve mest sem. Neobhodno potrebno bi bilo, da peška pošta ide raner iz Črensovec i Turnišča, ka dnevna pošiljatev dobi zvezo s poldnešnjim vlakom. Prosimo merodajno oblast, naj spuni oprovičene zahteve prebivalstvu.

— **Sneham i mladožencom opomin.** Sirote Slov. Krajine Vas prosijo mladi pari iz Slov. Krajine, ki ste se te fašenek oženili, ka bi njim vekše ostanke poslali. Neštarni mladi pari so že zbrali svoje ostanke na hišo sirot, „Dom sv. Frančiška; naj to tudi drugi včinijo. Pri veselji naj se ne spozabijo z sirot, ka se Oča sirot njih tudi ne spozabi v njihovom zakoni. Ti ostanke, štere sirote prosijo, so dari na Dom sv. Frančiška v penezaj ali kakšem zrnjeci. Ta prošnja je nadaljivanje božičnoga pobiranja. Sveti post sprevedimo z tem geslom: *Keliko parov, teliko darov.*

Dijaško polje.

Napredna reakcionarnost.

Navadili smo se že, da svobodnjaški del šolanih ljudi, ki živi prinasa v Slov. Krajini. s prezirom gleda na vse, kar korenini v naši domači kat. tradiciji. Opozoriti pa moramo vendar že to gospodo, da pada očitek reakcionarnosti, ki ga mečejo na nas — nazaj na nje same. Ne le radi svoje kulturne desorientiranosti in plitvosti, marveč tudi — in v našem slučaju na prvem mestu — radi svoje pristranosti. Gre za ta-le konkreten položaj: Slovensko svobodnjaštvo že od nekđaj koketira z našim reformacijskim gibanjem, tako v žurnalistiki, kakor v šoli in znanstvu. In to ne radi, kake pozitivne idejne skupnosti, marveč zgolj na podlagi afronta proti katolicizmu. Ker se je pa protestanti- zem ohranil pri življenju le v Slov. krajini, morejo praktično pokazati te simpatije naši svobodnjaški (sami se imenujejo „napredni“). To pa kažejo le z molkom, deloma pa so poskušali našo protestantsko gimnazijsko mladino zase pridobiti v zadnjem času pa so jim evangeličani javno povedali, kar jim gre i odklonili njihovo zanimanje.

Reakcionarnost „naprednjakov“ pri nas pa se kričeče kaže v tem: izhajal je časopis, pisan deloma v madžarščini, deloma v spačenem narečju in v madžarskem pravopisu. Finansirali so ga „bivši“ (danes priljubljen epiteton politikon) v Soboti. Ta list je predstavljal skrajno reakcionaren element v življenju pri nas. A bil je za ono napredno (!) gospodo boljši od „Novin“. Dalje še izdaja neka skupina list in publikacije v madžarskem pravopisu in silno spačenem, zlaganem narečju. Ni se še oglasil noben naprednjak zoper to reakcionarnost, pač pa so jim prezira vredne „Novine“ — pač edino le radi svoje smeri, ki jo zastopajo in svoje besode, ki včasih nekaterim ne prija.

Gospoda, dalje razmišljajte sami. Povemo le še to: kričeče reakcionarnosti in pristranosti ne boste zbrisali s sebe. Naša dijaška mladina vas bo cenila vedno po vašem zadržanju proti življenjskim vprašanjem naše krajine — i vas je že obsodila!

AKADEMIK.

Pošta.

Naročnikom beltinske fare. Zavolo slabe poti pošilamo naše liste po pošti. Oprosimo beltinsko širitelico, naj je zdigne na pošti i spravi ta, odked so si dozdej jemali širitelje svoje liste. **Mlinarič Matjaš. Bratonci.** Mesto Kūhar Ivana, ki so se odselili, ste vi bili tak dobri, da ste prevzeli širitelstvo. Hvala Vam lepa. Prosimo Vas, če bi pomotoma kaj naših listov prišlo ešče na Kūharovo ime, pri ednoj priliki nam je dopoštite v Crensovce. Vi dobite svoje liste z drugimi vred v ednom paketi i si je vzemete tam, kde drugi širitelje vaše fare.

Forjan Štefan. p. župan Melinci. Celo stvar dopišite na podlagi občinske seje, šteroj določite za dnevni red omenjeno zadevo i prepis zapisnika odpošljite v Maribor. **Kopoš Imre. Čepinci.** Din 44 sprejeli. 15 spisali na staro, 29 pa na novo. Kalendar brezplačen samo vam dopostali. **J. Vogrinčič. Gerlinci.** Počakamo. **Kecek A. Vadarci.** Sprejeli Vaš dopis, a zavolo snega prepozno. Dopostljemo vse zdaj s tov številkov. Z naročninov pa počakamo, kak smo vsem javili, štere je toča obiskala. Hvala za trūd. **Štefan Grah. Gerlinci 91.** Počakamo i plačate, kda te mogli, samo 40 Din. zato, ka ste lani 5 Din več plačali. **M. Eržen. Motvarjevci 28.** Din 45 sprejeli i etak razdelili: 20 Din zračunali na staro, ar ste lani samo 25 Din plačali, 25 Din pa na novo. Brezplačen kalendar smo Vam dopostali. **Žilavec J. Tropovci.** Prošeno odposlali, vse je brezplačno. **Serec Štefan. Črnci.** Na pitanje damo sledeči odgovor: Na skupni naslov je cena Novin 25 Din tūdi za tiste, ki nemajo M. Lista. Novine na posamezni naslov koštajo 30 Din brez M. Lista, z M. Listom pa 45 Din. **Zelko Franc. Matjašovci 22.** Tiskarna Vam je poslala vse številke, nam pa 7 Din 50 p. naročnine. Če kaj ne bi v redi dobili, javite pritožbo v Crensovce. **Tanacek Vadarci.** Vašo pritožbo sprejeli. Ednok je bila pomota v tiskarni, zato ste dobili poznej časopis. Če bi nered dale trpo, javite v Crensovce.

MALI OGLASI

Sodarske pomočnike

sprejme pri prosti hrani, stanovanji in perilu **FRANC REPIČ**, sodarski mojster v Ljubljani, Kolezijska ul. 18.

Sprejemem 2 vajenca

(inaša) za mizarstvo (tišlarsko) obrt. Zglašji se lejko vsaki den pri **PETEK JOŽEFI** mizarstvom mojstri v Bogojini

Ste že prišli, ali samo štete priti iz Amerike?

Preskrbim vam za kúpiti velka ali mala imanja, mline i vse drugo ka želite. Delam brezplačno hiža k imanju pa pride navadno kšenki. Slivar Ljutomer Jugoslavija.

Vsem polskim delavcom dam na znanje,

da sem na novo ustanovo Ekspozituro Javne Borze dela v Soboti (nahaja se v Reichovoj hiši poleg Fürštove baute).

Z tem sem prevzeo tūdi vse posredovanje delavcov na poljsko delo v Nemčijo i Francijo kak tūdi vsa druga vsakovrstna posredovanja. Ta javna Borza dela bo od segamao izdajala tūdi objave za polovične vožnje delavcev na železnici.

Vse delavce pa že naprej opominam, naj se po nepotrebno ne hodijo priglajšuvati, dokeč to nede razglaseno v Novinaj i ostalih časopisih gda i kakšo delo bo na razpolago! Nej je potrebno, ka bi se delavci po nepotrebno sprehajali v M. Soboto i nazaj i si s tem delali stroške pa kvarili zdravje, štero de njim jako potrebno pozneje v leti pri deli!

Zvedo sam, ka ništerni od delavcov i palerov, ki so lani že bili v Nemčiji, so ta pisali, ka oni spravijo falejše delavce itd. To so pa zato napravili, ka bi radi bili palerje i ne marajo, če s tem pokvarijo ostalim siromakom služ. No, hvala Bogi, ta reč je v Nemčiji bogše vrejena, kak pri nas, ar tam zakon ne dovoli konkurence pri delavskih plačaj. Znajo naj pa vsi takši, šteri do tak delali, ka bodo izključeni od dela v Nemčiji, ar smo zvedeli njuve naslove, štere nam je delavska centrala izročila. Z takšim delom bi tak pokvarili siromakom dober služ, kak so ga že nešierni brezvestni ljudje pokvarili z svojimi ničvrednimi ponūdbami na državnem imanju „Belje“ ka zavolo toga do zdaj tam mogli delati delavci pali za 10—, 12— i 14— Din na den, štera plača je za 14 vör težkoga dela na vročem sunci davno daleč prenizka.

Delavci, opominam vas vse, da zavūpate i se ne prenaqlite nikam. Kak sam že zgoraj povedo, bodite mirni i lepo potrpite, dokeč nede razglaseno i bude.e pozvani, ka nete zopstion hodili!

MURSKA SOBOTA, 14. febr. 1929.

ERSPOZITURA JAVNE BORZE DELA v Murški Soboti

vodja urada: Franjo Kerec.

Močne mišice, zdravi živci,

redna dnevna skrb za telo je najbogša proti betegom. Zato so že naši dedeki meli stalno v hiži i z haskom dnevno rabili izprobano domače vrastvo i kosmetiko Fellerov prijetnodišeci „Elsafluid“.

Rabi se odznotra i odzvuina Fellerov „Elsafluid“ i čuva od prehlajenja i zastrupljenja, ar je ravnokak desinfekcijsko sredstvo i kozmetika za roko, lica, zobe, vūsta i zavolo toga dober tūdi proti gripji. Pomešani z vodov se lahko rabi za grgranje i odstrani kašeo i zamuknjenost. Dobi se po apotekaj edna pokusna kantica 6 Din, dvojna 9 Din, velka špeciialna 26 Din. Po pošti, konči eden pak, šteri ma 9 pokusni. 6 dvojni ali dve velke špeciialne kanticke samo 62 Din. Trije takši paki samo 139 Din s poštov i pakivanjom. Naročila trbej nasloviti natančno na

Eugen V. Feller

lekarnik

Stubica Donja

Centrala 146. Hrvatska.

Kak dobro vrastvo za želodec, naročite tūdi obednim Fellerove Elsa pilule. 6 škatulic 12 Din.

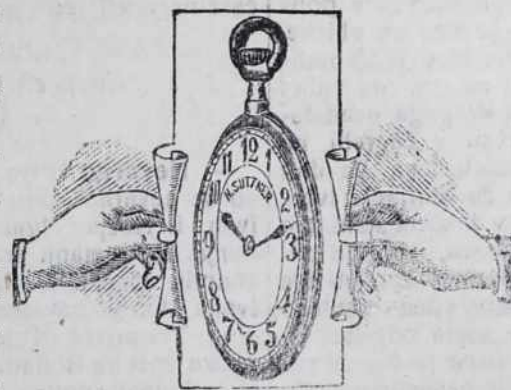

Točno na sekundo

Štev. 100. Dobra švicarska Anker-Remont Roskopf vōra samo 49 Din 60 p.

Prava Švicarska

Štev. 105. Prava Anker būdilka 16 cm. visoka samo 64 Din 20 p.

Štev. 111 z radijovim številnikom i radijovimi kazalci samo 69 D. 20 para.

Triletna garancija!

Nevarnosti nega! Ka ne odgovarja se vō mini, ali se pa penezi nazaj dajo.

Prave švicarske žepne vōre, vōre za na roko, būdilke, vōre z nihalom, lanceki, prstani, ringli i srebrni predmeti skoro po tvorniški cenaj v ogromnoj izbiri v velkom ilustrovanom ceniki, šteroga dobite brezplačno, če pošlete Vaš natenčen naslov na tvrdko

H. SUTTNER, LJUBLJANA, 945.

Suttnerova „lko“ vōra je vōra za celo življenje.

IVAN ŠEĀA, M. Sobota prek židovske cerkvi gospodarske, obrtne in industrijske mašine i potrebšćine.

Lokomobil bencin, gasmotor-elektromotor-transmisije - žage - kugellegerje-gonilni jermeni, la. cilindrsko, auto olje i masti itd. **MLINSKE POTREBŠĆINE**, valeki i vsi deli, koperej, trijeri, kamni, svila, gurte, peharčki, aufzug železje za cilindar, potače itd. **GOSPODARSKI MASINI**, mlatilnice, sejalni mašini, plūgi, sadni i grozdni mlini, preše, sečkarji, reporeznice, pumpe, vetrenjače, vage itd.

Konkurenćne cene!

Tūdi na rate!

Prvovrstno blago!

Ka je „Mastelin“?

„MASTELIN“ je prašek za svinje po živino-zdravniško preizkušrenom recepti, sestavljeni iz aromatićni zelišč, kakti Halmus, Eencian i dr. ka povzročā prebavo i tek.

„MASTELIN“ vsebuje bridko sol, povzročā čišćenje notranjih organov.

„MASTELIN“ utrjuje organizem pri živini. Trditev, da bi se svinje od praška debelile; bi bila neutemljena. Iстина je pa, da se tek pri debelenji dostakrat stavi tūdi pri najbogšoj hrani. Te je potrebno dodavati Mastelin, z njim se obūdi tek i dostakrat odstranijo tūdi razne bolezni.

„MASTELIN“ stavi zavolo toga klanje pred pravim časom. Vsakomi je znano, da pri predčasnom klanji živine nega dobićka nego zgūbićek.

„MASTELIN“ dobite v vsej trgovinaj na deželi za male peneze. Pakeci so po 3 i 6 Din. Kak se rabi, je napisano na pakeci. Glavna zaloga: A. KOSEC Maribor.

Lepo posestvo 5 minut od farne cerkve, cbstoji iz vinograda, sadonosnika in njiv (5 oralov) lepega zidanega poslopja, ki je dobro za obrt in trgovino in drugih poslopij, vse poleg okrajne ceste, pol ure od kopališća Slatina Radenci je na prodaj. Vpraša se pri lastnici

Mariji Sorjan

v Kapeli h. št. 55

pošta in železniška postaja Slatina Radenci.

Vsakovrstne surove in svinjske kože

kūpūje po najvišji dnevni cenii

FRANC TRAUTMANN

Murska Sobota Cerkevna ul. 191.

K odaji gorice

na dolnjelendavskom bregi I i pol plūga od mesta komaj 10 minut v „Vadkert“ kraji vkūp z novo zidanov hižov iz proste roke. Već se zvedi pri

Ivan Markovič,

trgovina s steklom i porcelanom

Dolnja Lendava.

Mlin K odaji

v dobrom stanji, poleg farne cerkve, lahko se tūdi žaga napravi poleg, rentabilen promet. Cena 40.000 Din. Pitati je v uredništvu Novin M. Soboti.

Trgovina z mešanim blagom

na jako prometnom kraji se oda z inventarom vred in celov zalogov blaga v Murskosoboćkom okraji. — Naslov se dobi v uredništvu Novin.